

Татарстан Республикасы
Чүпрәле муниципаль районы
Советы

КАРАР

2021 елның 26 марты

№ 8/2

Татарстан Республикасы Чүпрәле
муниципаль районының
Ижтимагый советы турында

«Россия Федерациясендә жәмәгать контроле нигезләре турында» 2014 елның 21 июлендәге 212-ФЗ номерлы Федераль законы, «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрдәге 131-ФЗ номерлы Федераль законы, «Ижтимагый берләшмәләр турында» 1995 елның 19 маендагы 82-ФЗ номерлы Федераль законы, «Татарстан Республикасында жирле үзидарә турында» 2004 елның 28 июлендәге 45-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы, «Татарстан Республикасы Ижтимагый палатасы турында» 2017 елның 27 апрелдәге 24-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законына таянып, Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Советы КАРАР ИТТЕ:

1. Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районының Ижтимагый советы турында бирелгән Нигезләмәне расларга.
2. Әлеге карар рәсми басылып чыгарга тиеш.
3. Әлеге карарның үтәлешен тикшереп торуну Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Советы аппаратына йөкләргә.

Глава Дрожжановского муниципального
района Республики Татарстан, Председатель
Совета Дрожжановского муниципального
района Республики Татарстан:

М.Р. Гафаров

Чүпрәле муниципаль
районы Советының
2021 елның 26 мартындагы
8/2 номерлы карары белән
расланган

**ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ЧҮПРӘЛЕ МУНИЦИПАЛЬ
РАЙОНЫНЫҢ ИЖТИМАГЫЙ
СОВЕТЫ ТУРЫНДА
НИГЕЗЛӘМӘ**

1. ГОМУМИ НИГЕЗЛӘМӘЛӘР

1.1. Чүпрәле муниципаль районының Ижтимагый советы (алга таба – Ижтимагый совет) үз эшчәнлеген ижтимагый башлангычларда гамәлгә ашыручы даими эшләүче киңәшмә һәм консультатив орган булып тора.

1.2. Ижтимагый совет үз эшчәнлегендә Россия Федерациясе Конституциясе, федераль конституциячел законнар, федераль законнар, Россия Федерациясе Президенты указлары һәм күрсәтмәләре, Россия Федерациясе Хөкүмәте карарлары һәм күрсәтмәләре, Татарстан Республикасы Конституциясе, Татарстан Республикасы Президенты указлары һәм күрсәтмәләре, Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты карарлары һәм күрсәтмәләре, Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Уставы, Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы муниципаль норматив хокукый актлары, шулай ук әлеге Нигезләмә белән җитәкчелек итә.

1.3. Ижтимагый совет Россия Федерациясе гражданны, ижтимагый берләшмәләр һәм башка коммерцияле булмаган оешмалар вәкилләре эшчәнлегендә ирекле катнашу нигезендә төзелә.

1.4. Ижтимагый Совет эшчәнлеген ачыклык һәм хәбәрдарлык принципларында гамәлгә ашырыла.

1.5. Ижтимагый совет эшчәнлеген оештыру-техник тәэмин итү Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Советы аппараты тарафыннан гамәлгә ашырыла.

2. ИЖТИМАГЫЙ СОВЕТНЫҢ МАКСАТЛАРЫ ҺӘМ БУРЫЧЛАРЫ

2.1. Ижтимагый совет төзүнең максаты ижтимагый берләшмәләрнең һәм коммерциягә карамаган башка оешмаларның Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районының җирле үзидарә органнары (алга таба - җирле үзидарә органнары) белән гражданнар жәмгыяте үсеше принципларын гамәлгә

ашырганда, шулай ук жирле үзидарә органнары, муниципаль оешмалар, федераль законнар нигезендә аерым гавами вәкаләтләрне гамәлгә ашыручы башка муниципаль органнар һәм оешмалар эшчәнлегенә жәмәгать контролен гамәлгә ашырганда муниципаль район халкының ихтыяжларын һәм мәнфәгатләрән исәпкә алуға юнәлдерелгән үзара хезмәттәшлеген тәмин итү.

2.2. Ижтимагый советының төп бурычлары түбәндәгеләр тора:

- Чүпрәле муниципаль районы территориясендә эшләрчә муниципаль программаларны тормышка ашыруға гражданның, ижтимагый берләшмәләрне һәм башка коммерцияле булмаган оешмаларны жәлеп итү;

- жирле әһәмияттәге мәсьәләләрне карауда катнашу, Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районының жирле үзидарә органнары эшчәнлегенә мәсьәләләрне буенча тәкъдимнәр әзерләү;

- федераль законнар нигезендә аерым гавами вәкаләтләрне гамәлгә ашыручы жирле үзидарә органнары һәм муниципаль оешмалар, башка муниципаль органнар һәм оешмалар эшчәнлегенә, кеше һәм граждан хокукларын һәм ирекләрән, ижтимагый берләшмәләрнең һәм башка коммерцияле булмаган оешмаларның хокукларын һәм законлы мәнфәгатләрән яклау максатларында жәмәгать контролен гамәлгә ашыру;

- гражданның хокукларын һәм законлы мәнфәгатләрән үтәү мәсьәләләрне буенча муниципаль норматив хокукый актлар проектларына ижтимагый экспертизалар үткәрү.

3. ИЖТИМАГЫЙ СОВЕТ ВӘКАЛӘТЛӘРЕ

3.1. Үзенә йөкләнгән бурычларны башкару өчен Ижтимагый совет түбәндәгеләргә хокуклы:

- федераль законнар нигезендә аерым гавами вәкаләтләрне гамәлгә ашыручы жирле үзидарә органнарында, муниципаль оешмаларда, башка органнарда һәм оешмаларда, дәүләт серен тәшкит иткән мәгълүматлардан һәм федераль законнар белән чикләнгән мәгълүматтан тыш, мәгълүматны соратып алырга;

- федераль һәм республика законнары нигезендә жәмәгать контролен гамәлгә ашырырга;

- гражданның хокукларын һәм законлы мәнфәгатләрән үтәү мәсьәләләрне буенча муниципаль норматив хокукый актлар проектларына ижтимагый экспертиза үткәргә;

- жирле үзидарә органнарына жирле әһәмияттәге мәсьәләләр буенча хокукый жайга салуны камилләштерү, Чүпрәле муниципаль районы территориясендә жирле үзидарә оештыру һәм гамәлгә ашыру буенча тәкъдимнәр жибергә;

- гражданның хокукларын һәм законлы мәнфәгатләрән үтәү мәсьәләләрне буенча жирле үзидарә органнарына тәкъдимнәр кертергә;

- Ижтимагый совет утырышларына жирле үзидарә органнары, муниципаль оешмалар, федераль законнар нигезендә аерым гавами вәкаләтләрне гамәлгә ашыручы башка органнар һәм оешмалар вәкилләрен чакырырга;

- Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Советы утырышларында, шулай ук аның даими комиссияләре эшендә катнашырга;

- «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәреннән файдаланып, шулай ук массакүләм мәгълүмат чаралары аша муниципаль район халкына үз эшчәнлегенә нәтижеләре турында мәгълүмат бирергә;

- муниципаль бүләкләр белән бүләкләү турында үтенечнамә бирү;

- Россия Федерациясе законнары, Татарстан Республикасы законнары һәм муниципаль норматив хокукый актлар нигезендә башка вәкаләтләрне гамәлгә ашырырга.

4. ИЖТИМАГЫЙ СОВЕТНЫ ФОРМАЛАШТЫРУ ВӘКАЛӘТЛӘРЕ ВАКЫТЫ ҺӘМ ТӘРТИБЕ

4.1. Ижтимагый совет саны 18 кеше санында билгеләнә.

4.2. Ижтимагый совет әгъзаларының вәкаләтләре срогы 3 ел тәшкил итә һәм Ижтимагый советның беренче утырышы уздырылган көннән исәпләнә. Яна составның Ижтимагый советының беренче утырышы уздырылганнан соң, элекке составтагы Ижтимагый совет әгъзаларының вәкаләтләре туктатыла.

Ижтимагый совет әгъзаларының вәкаләтләре Ижтимагый совет тарафыннан үз-үзен таркату турында карар кабул ителгән очракта вакытыннан алда туктатыла. Әлеге карар Ижтимагый Советы әгъзаларының билгеләнгән саныннан кимендә өчтән икесе тарафыннан Ижтимагый Советы әгъзаларының билгеләнгән саныннан кимендә өчтән бере инициативасы буенча кабул ителә.

4.3. Ижтимагый берләшмәләр һәм коммерциягә карамаган башка оешмалар берәр кандидат күрсәтергә хокуклы.

4.4. Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы башлыгы Ижтимагый совет әгъзаларының билгеләнгән саныннан кандидатларның яртысын тәкъдим итә.

Ижтимагый совет составына Ижтимагый совет әгъзаларының билгеләнгән саныннан кандидатларның яртысын тәкъдим итә.

Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы башлыгы Ижтимагый совет әгъзаларының күрсәтелгән санын Ижтимагый совет составына кертү өчен документлар кабул итү срогы тәмамланган көннән соң 10 көн узгач, кандидатларның тәкъдимнәр хокукы алдагы составтагы ижтимагый советка күчә.

4.5. Ижтимагый совет составын формалаштыру максатларында Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районының рәсми сайтында «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә, шулай ук массакүләм мәгълүмат чараларында Ижтимагый Совет составын төзү процедурасын башлау турында хәбәрнамә урнаштырыла.

Хәбәрнамәдә Ижтимагый совет әгъзаларына кандидатлар буенча тәкъдимнәр жиберү өчен вакыт һәм адрес күрсәтелгән булырга тиеш. Тәкъдимнәр кабул итү вакыты хәбәрнамә урнаштырылган көннән соң 20 көн тәшкил итә.

Хәбәрнамә Ижтимагый совет әгъзаларының гамәлдәге составы вәкаләтләре тәмамлануга өч айдан да соңга калмыйча урнаштырылырга тиеш.

Күрсәтелгән вакытка Ижтимагый совет составына кандидатлар Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы башлыгына йә элеккеге составтагы Ижтимагый советка түбәндәге документларны тапшыралар:

- Ижтимагый советка кертү турында гариза-анкета;
- ижтимагый берләшмәләрдән, коммерциягә карамаган оешмалардан яисә инициатив төркемнәрдән (беркетмәләрдән) чыгуны раслый торган документлар (ижтимагый берләшмәләрдән, коммерциягә карамаган оешмалардан яисә инициатив төркемнәрдән чыгарылган очракта).

Ижтимагый Советы әгъзаларына кандидатлар саны әлеге Нигезләмәдә билгеләнгән Ижтимагый Советы әгъзалары саныннан кимрәк булса, Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы башлыгы әлеге чорны Ижтимагый Советы әгъзалыгына өстәмә рәвештә күрсәтү максатларында озынайта, әмма ул 15 көннән дә артмый.

Документлар кабул итү тәмамланган көннән алып 30 көн эчендә Ижтимагый Советын төзү процедурасы гамәлгә ашырыла.

Ижтимагый Совет әгъзасына Кандидат Ижтимагый совет әгъзасы тарафыннан расланганчы Ижтимагый совет әгъзасы тарафыннан раслауга ризалык турында гаризасын теләсә кайсы вакытта кире алырга хокуклы, ул Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Башлыгына язмага гариза юллы. Бу очракта кандидат Ижтимагый совет әгъзалыгына кандидатлар исемлегеннән төшереп калдырыла.

Ижтимагый советның персонал составы Ижтимагый совет оешу вакыты тәмамланган көннән соң 10 көн эчендә Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы башлыгы күрсәтмәсә белән төзелә һәм раслана.

Ижтимагый Советы составы расланганнан соң 3 көн эчендә Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районының рәсми сайтында «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә, шулай ук массакуләм мәгълүмат чараларында урнаштырыла.

4.6. Ижтимагый совет әгъзаларына кандидатлар тәкъдим итүгә рөхсәт ителми:

- 1) сәяси партияләр, аларның төбәк һәм жирле бүлекләре;
- 2) «Экстремистик эшчәнлеккә каршы тору турында» 2002 елның 25 июлендәге 114-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә экстремистик эшчәнлекне гамәлгә ашыруга юл куймау турында язма рәвештә кисәтү чыгарылган ижтимагый берләшмәләр, коммерциягә карамаган башка оешмалар - суд тарафыннан законсыз дип танылмаган булса, кисәтү чыгарылган көннән бер ел дәвамында;

3) Әгәр туктатып тору турындагы карар суд тарафыннан законсыз дип танылмаган булса, эшчәнлекләре Федераль закон нигезендә туктатып торылган ижтимагый берләшмәләр һәм коммерциягә карамаган башка оешмалар тарафыннан.

5. ИЖТИМАГЫЙ СОВЕТ ӘГЪЗАНЫҢ СТАТУСЫ, ХОКУКЛАРЫ ҺӘМ БУРЫЧЛАРЫ

5.1. Ижтимагый Советы әгъзасы, Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы территориясендә даими яшәүче, 18 яшькә житкән Россия Федерациясе гражданы булырга мөмкин.

5.2. Ижтимагый Совет әгъзалары була алмый:

1) суд тарафыннан хокуктан файдалануга сәләтсез яисә хокуктан файдалану сәләте чикләнгән дип танылган затлар;

2) азат ителмәгән яисә хөкем ителүе юкка чыгарылмаган затлар;

3) ике гражданлыгы булган затлар;

4) дәүләт хакимияте органнарында Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы дәүләт вазыйфаларын, Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы дәүләт граждан хезмәте вазыйфаларын, муниципаль хезмәт вазыйфаларын, муниципаль берәмлекләренең вәкиллеке органнары депутатлары биләгән затлар.

5.3. Ижтимагый советы әгъзалары Ижтимагый советы, аның комиссияләре һәм эшче төркемнәре эшендә шәхсән үзләре катнаша. Карар кабул ителгәндә Ижтимагый советның башка әгъзасына тавыш бирү хокукын тапшыру рөхсәт ителми.

5.4. Ижтимагый совет әгъзасы түбәндәгеләргә хокуклы:

1) Ижтимагый совет, комиссияләр һәм Ижтимагый советның эшче төркемнәре эшчәнлегенең теләсә кайсы мәсьәләсе буенча үз фикерләрен ирекле рәвештә белдерергә;

2) Ижтимагый совет эше турында мәгълүмат булган документларны, башка материалларны алырга;

3) Ижтимагый совет утырышының көн тәртибе буенча тәкъдимнәр кертергә, аларның утырышларына материаллар, Ижтимагый совет карарлары проектларын эзерләүдә катнашырга, утырышларның көн тәртибе мәсьәләләре буенча фикер алышуда катнашырга;

4) Ижтимагый совет карары белән килешмәгән очракта, Ижтимагый совет утырышы беркетмәсендә билгеләнеп үтелүче һәм бу фикер белдерелгән карарга кушымта итеп бирелә;

5) Ижтимагый совет карарларын тормышка ашыруда катнашырга.

5.5. Ижтимагый совет әгъзалары үз вәкаләтләрен гамәлгә ашырганда үзләренең ижтимагый берләшмәләре һәм башка коммерцияле булмаган оешмалар карарлары белән бәйле булырга тиеш түгел.

5.6. Ижтимагый совет әгъзасы үз эшчәнлеген Ижтимагый советта сәяси партияләр, ижтимагый берләшмәләр һәм башка коммерцияле булмаган

оешмалар мәнфәгатьләрендә, шулай ук шәхси мәнфәгатьләрдә кулланырга хокуклы түгел.

5.7. Ижтимагый совет әгъзасын ижтимагый берләшмә һәм коммерцияле булмаган оешма тарафыннан чакыртып алу рөхсәт ителми.

5.8. Ижтимагый совет әгъзасы вәкаләтләре алдагы очрақларда туктатыла:

1) аның вәкаләтләре чоры тәмамлануга, шулай ук Ижтимагый совет тарафыннан үз-үзен таркату турында Карар кабул ителгән очрақта;

2) аларга Ижтимагый совет составыннан чыгу турында гариза бирү;

3) аны эшкә сәләтсез дип тану;

4) аның үлеме;

5) аңа карата чыгарылган судның гаепләү карарының законлы көченә керүе;

6) Ижтимагый палата утырышында кабул ителгән Ижтимагый совет әгъзаларының билгеләнгән саныннан кимендә яртысыннан да ким булмаган карар буенча-аларның Этика кодексы нормаларын бозу;

7) Россия Федерациясе гражданлыгын туктату яисә икеләтә гражданлык алу;

8) Ижтимагый совет утырышлары эшендә житди сәбәпләрсез систематик (өч тапкырдан артык) катнашмау;

9) Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районыннан даими яшәү урынына чыгып китү.

Ижтимагый совет әгъзасы вәкаләтләрен туктату турындагы карар Ижтимагый совет утырышында кабул ителә һәм Ижтимагый совет карары белән рәсмиләштерелә, анда Ижтимагый совет әгъзасы вәкаләтләре туктатылу датасы күрсәтелә.

5.9. Ижтимагый Совет әгъзасы Совет әгъзасы таныклыгына ия, ул Ижтимагый совет рәисе тарафыннан имзалана. Ижтимагый совет рәисе таныклыгына Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Башлыгы имза куя.

Таныклыкның үрнәге һәм тасвирламасы Чүпрәле муниципаль районы башлыгы күрсәтмәсе белән раслана.

6. ИЖТИМАГЫЙ СОВЕТ ЭШЧӘНЛЕГЕН ОЕШТЫРУ

6.1. Яңа составның Ижтимагый советы үзенең беренче утырышына Ижтимагый совет составы расланганнан соң 30 көннән дә соңга калмыйча жыела.

Ижтимагый советның беренче утырышы Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Башлыгы инициативасы белән чакырыла.

6.2. Ижтимагый совет утырышлары кварталга кимендә бер тапкыр уздырыла.

6.3. Ижтимагый совет карарлары Ижтимагый совет әгъзаларының күпчелек тавышы белән ачык тавыш бирү юлы белән кабул ителә.

6.4. Ижтимагый совет карарлары тәкъдим итү характерына ия.

Жирле үзидарэ органнары, муниципаль оешмалар, башка муниципаль органнар һәм оешмалар, федераль законнар нигезендә аерым гавами вәкаләтләрне гамәлгә ашыручы, аларга жиберелгән карарларны, ижтимагый контроль нәтижәләре буенча эзерләнгән йомгаклау документларын карый һәм аларны алган көннән соң 30 көннән дә соңга калмыйча, ә салым салынмаган очракларда нигезле жаваплар жиберә.

6.5. Ижтимагый совет үз эшен Ижтимагый совет рәисе тәкъдиме буенча Ижтимагый совет утырышларында расланган планнар нигезендә оештыра.

Ижтимагый совет эшен планлаштыру Ижтимагый совет әгъзалары, Ижтимагый совет рәисе һәм жирле үзидарэ органнары тәкъдимнәре нигезендә гамәлгә ашырыла.

6.6. Ижтимагый совет эшчәнлегенә төп рәвешләре булып аеруча мөһим проблемалар буенча Ижтимагый совет утырышлары, тыңлаулар һәм «түгәрәк өстәлләр», муниципаль район халкының сораштырулары, форумнар, семинарлар һәм эшчәнлекнең законнарга каршы килми торган башка рәвешләре тора.

6.7. Ижтимагый советның чираттан тыш утырышы Ижтимагый совет рәисе карары буенча яисә Ижтимагый совет әгъзаларының билгеләнгән саныннан кимендә өчтән бер өлеше инициативасы буенча чакырылырга мөмкин.

6.8. Ижтимагый совет утырышы, әгәр анда Ижтимагый советның билгеләнгән саныннан кимендә яртысы катнашса, хокуклы дип санала.

6.9. Ижтимагый совет эшендә Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы башлыгы һәм аның урынбасары, Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Башкарма комитеты житәкчесе һәм аның урынбасарлары, Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Советы депутатлары, жирле үзидарэ органнарының башка вазыйфаи затлары, шулай ук Татарстан Республикасы Ижтимагый палатасы әгъзалары, Татарстан Республикасы Ижтимагый палатасы аппараты хезмәткәрләре катнаша ала.

6.10. Ижтимагый совет әгъзалары үз составыннан Ижтимагый совет Рәисен күпчелек тавыш белән ачык тавыш бирү юлы белән сайлыйлар.

Ижтимагый совет Рәисе:

1) Ижтимагый советның чираттагы утырышы көн тәртибе проектын төзи һәм аны үткөрү датасын билгели;

2) чираттагы яисә чираттан тыш утырыш уздыру турында Ижтимагый совет әгъзаларына хәбәр итә;

3) Ижтимагый совет эшчәнлегенә мәсьәләләре буенча запрослар жиберә;

4) иң мөһим мәсьәләләр буенча тыңлаулар, комиссияләр һәм эшче төркемнәр утырышлары үткөрү турында Карар кабул итә;

5) Ижтимагый совет әгъзаларының Этика кодексын эшли һәм раслауга тапшыра;

6) үз эшчәнлегенә турында Ижтимагый советка хисап бирә;

7) Ижтимагый совет карары буенча башка вәкаләтләрне башкара.

Ижтимагый совет Рәисе булмаганда, аның вәкаләтләрен Ижтимагый совет Рәисе карары буенча Ижтимагый совет әгъзаларының берсе башкара.

6.11. Ижтимагый совет эгъзалары үз составыннан Ижтимагый совет секретарен күпчелек тавыш белән ачык тавыш бирү юлы белән сайлылар.

Ижтимагый совет секретаре:

1) Ижтимагый совет, комиссияләр, эш төркемнәре утырышының көн тәртибе проектларын һәм аларның утырышлары беркетмәләре проектларын эзерли;

2) Ижтимагый советның агымдагы эшчәнлеген оештыра;

3) Ижтимагый совет эгъзаларына Ижтимагый совет утырышының вакыты, урыны һәм көн тәртибе, шулай ук Ижтимагый совет эшенең расланган планнары турында хәбәр итә;

4) жирле үзидарә органнары белән үзара бәйләнештә, Ижтимагый совет көн тәртибенә кертелгән мәсьәләләр буенча Ижтимагый совет утырышларына мәгълүмати-аналитик материаллар эзерләүне тәмин итә;

5) Ижтимагый совет Рәисе кушуы буенча башка мәсьәләләргә аның компетенциясе чикләрендә хәл итә.

Ижтимагый совет секретаре булмаган очракта, аның вазыйфаларын Ижтимагый совет Рәисе кушуы буенча Ижтимагый совет эгъзаларының берсе башкара.

6.12. Ижтимагый совет карарлары бәяләмәләр, тәкъдимнәр һәм мөрәжәгатьләр, шулай ук аның эшчәнлегенә оештыру һәм башка мәсьәләләргә буенча карарлар рәвешендә кабул ителә.

Ижтимагый советның бәяләмәләргә, тәкъдимнәргә һәм мөрәжәгатьләргә тәкъдим итү характерына ия һәм күпчелек тавыш белән ачык тавыш бирү юлы белән кабул ителә.

Ижтимагый советның оештыру һәм аның эшчәнлегенә башка мәсьәләләр буенча карарлары Ижтимагый совет эгъзалары өчен мәжбүри характерга ия һәм, әгәр әлеге Нигезләмәдә башкасы каралмаган булса, ачык тавыш бирү юлы белән күпчелек тавыш белән кабул ителә.

Тавышлар тигез булганда, Ижтимагый совет Рәисе тавышы хәлиткеч булып тора.

6.13. Ижтимагый совет гражданның хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен үтәү мәсьәләләргә буенча муниципаль норматив хокукый актлар проектларына ижтимагый экспертиза үткәргә хокукы.

Ижтимагый совет бәяләмәләргә ижтимагый экспертиза нәтижәләргә буенча рекомендация характерында була һәм жирле үзидарә органнарына жиберелә.

6.14. Ижтимагый совет закон нигезендә гражданның, ижтимагый берләшмәләргә һәм башка коммерцияле булмаган оешмаларның Гражданлык инициативалары турында мәгълүмат жыю һәм эшкәртүне башкара.

Ижтимагый совет ижтимагый тормышның актуаль мәсьәләләргә буенча гражданның форумнары, тыңлаулар һәм башка чаралар оештыра һәм үткәрә.

Ижтимагый совет гражданның һәм ижтимагый берләшмәләргә, гражданның башка берләшмәләргә күрсәтелгән граждан инициативалары турында мәгълүмат җиткерә.

6.15. Ижтимагый совет муниципаль район территориясендә граждан жәмгыяте институтларының торышы һәм үсеше турында ел саен доклад эзерли.

Ижтимагый советның еллык доклады жирле үзидарә органнарына һәм Татарстан Республикасы Ижтимагый палатасына жибәрелә.

Ижтимагый советның еллык доклады Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Советы утырышында тыңлана.

Ижтимагый советның еллык докладындагы тәкъдимнәр жирле үзидарә органнары эшендә кулланылырга мөмкин.

6.16. Ижтимагый совет юридик зат түгел.

7. ФЕДЕРАЛЬ ЗАКОННАР НИГЕЗЕНДӘ АЕРЫМ ГАВАМИ ВӘКАЛӘТЛӘРНЕ ГАМӘЛГӘ АШЫРУЧЫ ЧҮПРӘЛЕ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫНЫҢ ЖИРЛЕ ҮЗИДАРӘ ОРГАННАРЫ ҺӘМ МУНИЦИПАЛЬ ОЕШМАЛАР, БАШКА ОРГАННАР ҺӘМ ОЕШМАЛАРЫ ЭШЧӘНЛЕГЕНӘ ЖӘМӘГАТЬ КОНТРОЛЕН ГАМӘЛГӘ АШЫРГАНДА ИЖТИМАГЫЙ СОВЕТНЫҢ ХОКУКЛАРЫ ҺӘМ БУРЫЧЛАРЫ

7.1. Ижтимагый совет «Россия Федерациясендә жәмәгать контроле нигезләре турында» 2014 елның 21 июлендәге 212-ФЗ номерлы Федераль законда һәм башка федераль законнарда каралган рәвешләрдә һәм тәртиптә жәмәгать контролен гамәлгә ашыра.

7.2. Ижтимагый Советы жәмәгать контролен гамәлгә ашырганда түбәндәгеләргә хокуклы:

1) жәмәгать контролен гамәлгә ашырганда үткәрелә торган чараларны оештыручы, инициатор буларак чыгыш ясарга, шулай ук үткәрелә торган чараларда катнашырга;

2) Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы законнары нигезендә Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районының жирле үзидарә органнарыннан, муниципаль оешмалардан, башка органнардан һәм оешмаларыннан, федераль законнар нигезендә жәмәгать контролен гамәлгә ашыру өчен кирәкле мәгълүматны, дәүләт серен тәшкит иткән мәгълүматлардан тыш, шәхси мәгълүматлар һәм мәгълүматлардан, федераль законнар белән чикләнгән мәгълүматтан тыш, соратып алырга;

3) федераль законнарда, Татарстан Республикасы законнарында, муниципаль норматив хокукый актларда каралган очракларда һәм тәртиптә жирле үзидарә органнарына һәм муниципаль оешмаларга, федераль законнар нигезендә аерым гавами вәкаләтләренә гамәлгә ашыручы Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районының башка органнарына һәм оешмаларына йөрергә;

4) ижтимагый контрольне гамәлгә ашыру нәтижеләре буенча йомгаклау документын эзерләргә һәм аны федераль законнар нигезендә аерым гавами вәкаләтләренә гамәлгә ашыручы жирле үзидарә органнарына һәм муниципаль оешмаларга һәм Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районының

бүтән органнарына һәм оешмаларына, массакүләм мәгълүмат чараларына карауга жибәергә;

5) кеше һәм граждан хокукларын һәм ирекләрен, иҗтимагый берләшмәләрнең һәм башка дәүләт коммерцияле булмаган оешмаларның хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен бозу фактлары ачыкланган очракта, жәмәгать контролен гамәлгә ашыру барышында алынган материалларны Татарстан Республикасында Кеше хокуклары буенча вәкаләтле вәкилгә, Татарстан Республикасында Бала хокуклары буенча вәкаләтле вәкилгә, Татарстан Республикасы Президенты каршындагы Эшкуарлар хокукларын яклау буенча вәкаләтле вәкилгә һәм прокуратура органнарына жибәергә;

6) федераль законнарда каралган очракларда билгесез затлар даирәсенен хокукларын, иҗтимагый берләшмәләрнең һәм башка дәүләтнеке булмаган оешмаларның хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен яклау өчен судка мөрәжәгать итәргә;

7) Россия Федерациясе законнарында, Татарстан Республикасы законнарында, муниципаль норматив хокукий актларда каралган башка хокуклардан файдаланырга.

7.3. Жәмәгать контролен гамәлгә ашырганда Иҗтимагый совет бурычлы:

1) Россия Федерациясе законнарын һәм жәмәгать контроле турында Татарстан Республикасы законнарын үтәргә;

2) жирле үзидарә органнары эшчәнлегенә бәйле федераль законнарда билгеләнгән чикләүләрне үтәргә;

3) федераль законнар нигезендә аерым гавами вәкаләтләрне гамәлгә ашыручы Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районының жирле үзидарә органнарының, муниципаль оешмаларның, башка органнарының һәм оешмаларының законлы эшчәнлегенә киртәләр куймаска;

4) федераль законнар белән чикләнгән очракта, жәмәгать контролен гамәлгә ашыру барышында алынган мәгълүматның конфиденциальлеген сакларга;

5) «Россия Федерациясендә иҗтимагый контроль нигезләре турында» 2014 елның 21 июлендәге 212-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә жәмәгать контролен гамәлгә ашыру һәм контроль нәтиҗәләре турында үз эшчәнлеген хакында мәгълүмат игълан итәргә;

6) федераль һәм республика законнарында каралган башка вазыйфаларны башкарырга.